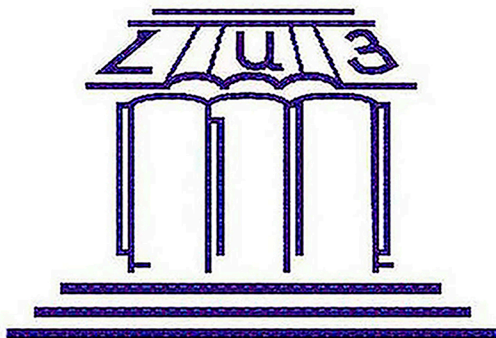

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

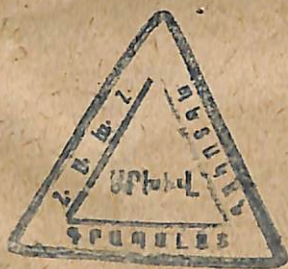
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

334.6
384=
Յ Ո Ւ Յ Մ Ո Ւ Ն Ք Ն Ե Ր
ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՐՏԵԼԻ 1931
ՏԱՐԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅՏՆԱՐԿՈՈՊԻ

Յ Ե Ր Ե Վ Ա Ն — 1931

1/2

ՅՈՒՑՄ ԻՆՔՆԵՐ

ԱՐՀԵՏՏԱԳՈՐԾԵԿԱՆ ԱՐՏԵԼԻ 1931 ՏԱՐՎՈ ԱՐՏԱԳՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԻՐ
ԿԱԶՄՆԻԻ ՀԱՄԱՐ

Արհեստագործական արտելի արտադրա-ֆինանսական ծրագիրը պետք է համարվի իր արտելի տարեկան բանվորական ծրագիրը:

Ըստ ելույթյան արտելի արմֆին ծրագիրը հանդիսանում է արտելի մեկ տարվա արտադրական աշխատանքի հնարավոր ճիշտ հաշվառումը:

Արտելի արտադրական դործունեությունը հիմք պետք է ծառայի այն լիմիտները, վոր արվում են Միության կողմից:

Դեֆիցիտային նյութեր վերամշակող արտադրությունները Միության կողմից սահմանված լիմիտները պետք է համարեն իր ամենամաքսիմումը: Այդ արտելները պետք է միջոցներ ձեռնարկեն՝ ուսցիւնալ կերպով սպասարկելու արվելիք նյութերը, աշխատեն այդ նյութերը փոխարինել տեղականով, գործադրեն նրանց սուբրոդաաները կամ ներգրավեն պատվիրած տուններինը:

Վեչ դեֆիցիտային արտադրությունները Միության տրված լիմիտները պետք է համարեն իր ամենամաքսիմումը:

1-280494

Դիվիզիա. № 6469 (բ) Գառվել № 3304 Տիպ 280

Պետրասի աղաբան, Յերեան

1/2

մենամիտումը և աշխատեն անալոգման դերակատարել այն:

Ասածներինքը բաղական պարզ և, վոր դեֆիցիտային նյութեր դործադրող արտելը չի կարող իր արտփին ծրագիրը կազմել իրը «ծրագիր-պահանջ» կամ, ընդհակառակը, վոչ դեֆիցիտային նյութեր դործադրող արտելը՝ իրը ծրագիր, վոր պահանջում և «գիշել» Միության առաջադրած արտադրական պահանջները:

Արտելը կազմում և արտփինպանը և դնում քննության արտադրական խորհրդակցությունում, ապա ուղարկում և Միությանն ի վերջնական հաստատության, միևնույն ժամանակ նա այդ պլանը հասցնում և չուրաքանչյուր արտադրական խմբին կամ ցեխին:

Պլանը կազմվում և ըստ առանձին արտադրությունների կամ ցեխերի համաձայն կլասսիֆիկացիայի:

Տախտակ № 1: Կոոպերացումը.

Այս տախտակը ցույց և տալիս արտելի անդամների թիվը սկսած 1/1 30 թվականից մինչև առ 1/1 1932 թիվ, ըստ վորում 1931 տարա կոոպերացումը տրվում և ըստ չեռամայակների:

Արտելի անդամների թիվը տարեվերջում հաժտաար կլինի արտադրության մեջ զբաղված անդամների թվին (Տախտակ № 2, սյունյակ № 2) գումարած արտադրության մեջ չզբաղված անդամների թիվը (նույն տախտակի հերքում):

Դրանից հետո տարեվերջում (առ 1/1 1932 թ.) ցույց տված անդամների թվից հանվում և տարեկզբի (առ 1/1 1931 թ.) թիվը և դրանով վորոշվում և ծրա-

զըրված տարվա անդամների դուռ աճումը, վորը և բաշխվում և ըստ չեռամայակների նախած արտադրության բնույթին: Նոր ընդունվելիք անդամներին չի կարելի կոոպերացնել մեկ չեռամայակում, այլ պետք և վորոշ կոոպերացում թողնել նաև մյուս չեռամայակների համար: Իհարկե չպետք և մոռանալ արտադրության սեզոնային բնույթը և ըստ այնմ բաշխել կոպերացումը:

Բացատրագրի մեջ պետք և ցույց տալ թե ինչ շերտերից և յենթադրվում կոոպերացնել արհեստավորներին, կանանց և յերիտասարդների թիվը:

Տախտակ № 2: Արտելի արտադրության մեջ զբաղված անձանց թիվը.

Լրացվում և № 3 տախտակից հետո:

Այս տախտակը ցույց և տալիս արտելի արտադրության մեջ զբաղված անձանց թիվը չուրաքանչյուր տարվա սկզբին և վերջին ըստ առանձին արտադրությունների ու ցեխերի: Այս թիվը վորոշվում և հետևյալ՝ ձևով վերցվում և № 3 տախտակի 4 և 12 սյունյակների թվերը կրկնապատկվում այն, ապա զբաղանից հանվում և արտելի արտադրության մեջ զբաղված անձանց առ 1/1 30 տարվա թիվ, իսկ ստացված թիվը գրվում և № 2 տախտակի 5-րդ սյունյակում, վորը և բաշխվում և 2, 3 և 4 սյունյակների մեջ, ըստ վորում վարձու բանվորների թիվը պետք և հասցնել ամենամաքսիմումի, փոխարինելով նրանց արտելի անդամներով: 6-րդ սյունյակում ցույց և տրվում ընդհանուր արհեստանոցների թիվը:

Այս տախտակի ներքևում գրվում և արտադրու-

Թշան մեջ չզրազված անձանց թիվը և արտելի սպա-
նարկող անձնակազմը, ըստ վորում ալդ թիվը պետք
և աշխատել նախորդ տարվա համեմատությամբ զա-
կասացնել և միայն կարելի չե ալիկացնել այն դեպ-
քում, յիբր արտելի արտադրական գործունեությունը,
յինթադրվում և ծախալիլ:

Ցախտակ № 2 ա: Արտելի էքսկաւան կաւաժորումը
կրացվում և № 3 տախտակից հետո

Այս տախտակում ցույց են արվում արտելի հիմ-
նական մեքենաների, դադգյանների և շարժիչների
թիվը:

Շարժիչների մեջ ցույց են արվում միայն մեքե-
նական շարժիչները, ձեռքի, քամու, ձիու և ջրային
շարժիչներն ալատող չեն գրվում:

Բացառադրի մեջ ցանկալի չե ցույց տալ գոր-
ծող սարքավորումի բնութագիրը, մաշվածությունը և
պետքականությունը:

Ցախտակ № 3. արվա տաւադրանքը

Այս տախտակը պետք և ցույց տա արտելի տա-
րեկան անտադրանքը ըստ առանձին արտադրություն-
ների և ցեխների:

Այն արտադրությունները, վորոնք ունեն մի
քանի ցեխ, կարող են տալ պատրաստի իրեր վոչ միայն
վաճառելու համար. ալ նաև մյուս ցեխներում վերա-
մշակելու համար: Վաճառվող արտադրանքը կոչվում և
ապրանքային, իսկ մյուս տեսակը՝ վոչ ապրանքային:
Այդպիսի արտադրանքը ցույց և արվում միայն քա-
նակով ապրանքային արտադրանքի հետ միասին 9 և
17 սյունյակներում:

Ցախտակի բոլոր սյունյակներում գումարները
ցույց են տրվում ռուբլիներով տասնց կոպեկների և
վաճառքի գնով: Ամեն մի արտադրության կամ ցեխի
առաջ գրվում են նրա արտադրած բոլոր պատրաստի
իրերի անունները: 12-ից մինչև 19-րդ սյունյակում
գրվում են արտելի ծրագրված արտադրանքը:

Արտադրության մեջ զբաղված մեկ անձին և մե-
քենային կամ դադգյանին բնկնող արտադրանքի չա-
փը ծրագրված տարում սահմանելիս պետք և յեղնել
հաշվետու տարվա տվյալներից, վորոչ չափով ալիկաց-
նելով այն, աչքի առաջ ունենալով մեքենայացումը,
աշխատանքի բաժանումը, ռացիոնալացումը և ալլ
պատճառները, վար կարող են բարձրացնել արտադրո-
ղականությունը:

Ապա բազմապատկելով այդ նորման աշխատող-
ների և գործող մեքենաների միջին թվի վրա, հան-
վում և յուրաքանչյուր արտադրության համար տար-
վա ապրանքային արտադրանքի ամբողջ քանակը, իսկ
առ չել բազմապատկելով միավորի վաճառքի գնի վրա
ստացվում և ապրանքային արտադրանքի արժեքը:

Ապրանքային արտադրանքի բաշխումը ըստ յե-
ռամայակների գրվում և միայն արժեքով:

Վերջին սյունյակներում ցույց և արվում (24—27
սյունյակ), ինչպիս փաստական մնացորդը, նույն-
պես և ծրագրալին մնացորդը առ 1/1 1932 թվի: Ըստ
վորում արտադրանքների մնացորդ պետք և քչացնել
և նա չի կարող լինել ալիլի քան տարվա ընթացքում
արտադրվելիք պատրաստի ապրանքային իրերի 10
որվա պաշարից, այսինքն 18 և 19 սյունյակների գու-
մարից:

Արտադրանքների 10 որվա պաշարը վորոշվում է հետևյալ ձևով: 18 և 19 սյունյակների գումարը բաժանվում են 360-ին և ապա բազմապատկվում 10-ով ու գրվում 26 և 27 սյունյակներում:

Այն արտադրություններն, որ հնարավոր չէ քանակական հաշվառում կատարել, № 3 տախտակը լրացվում է միայն գումարային արտահանությամբ:

Բացառությամբ մեջ պետք է կանգ առնել անընդհատ աշխատանքի անցնելու, հարվածային բրդադրանքի և սոցմրյման վրա, մեջ բերելով ինչպես հաշվառում ավարտներ 1930 թվի մասին, նույնպես և 1931 թ. ծրագրին:

Այս տախտակը լրացվում է № 2 և 2 ա տախտակներից հետո:

Տախտակ № 4: Ապրանքային արտադրանք սահմանափակար պահանջվող հյուրերը:

Այս տախտակը պետք է ցույց տա արտելի ապրանքային արտադրանք սահմանափակ համար պահանջվող նյութերը, միևնույն ժամանակ մի միավորի վրա ծախսվող նյութերի քանակը:

Յուրաքանչյուր արտադրության առաջ մանրամասն կերպով պետք է ցույց տալ արտադրվող պատրաստի իրերի անունը աշխատանք, ինչպես ալդ արված է № 3 տախտակում:

Ծրագրվելիք տարվա տեղեկությունները լրացվում են 12-րդ սյունյակից սկսած: Մեկ միավորի վրա ծախսված նյութի չափը վորոշելիս, պետք է զեկավարվել 1930 թ. տվյալներով, ըստ վորում հնարավորին սահմաններով ալդ քանակը նախորդ տարվա հա-

մեծատուխյամբ պետք է պակասեցվի: Միևնույն ժամանակ պետք է աշխատել դեֆիցիտային նյութերը փոխարինել վոշ դեֆիցիտայինով կամ տեղական տեղականներով:

Վորոշելով մեկ միավորի վրա ծախսվող նյութերի քանակը, լրացվում է 16 և 17 սյունյակները: Նյութերի գնման արժեքը ընդունվում է 1930 թվի տարեկերջի թիվը: 9 և 15-րդ սյունյակները (տարեկան արտադրանքի քանակը վերցվում է № 3 տախտակից:

Բացառությամբ մեջ պետք է ցույց տալ թե ինչ միջոցներ են ձեռնարկվում մեկ միավորի վրա ծախսվող նյութերը պակասեցնելու համար, այսինքն խրախուսողություն անելու խմատով:

Տախտակ № 5: Ապրանքային արտադրանք սահմանափակար պահանջվող հյուրերը:

Այս տախտակը պետք է ցույց տա արտելի տարվա արտադրության համար պահանջվող նյութերը հաշվելով նաև ֆաբրիկաները:

Պահանջվող նյութերը ցույց են տրվում ըստ արտադրությունների և մի անգամ անկախ նրանից, թե ալդ արտադրությունում քանի տեսակ արտադրանքներ են տվել (4-րդ տախտակում ընդհանրապես յուրաքանչյուր պատրաստի արտադրանքի համար ցույց է տրվում նրա նյութերի ծախսն առանձին, հետևապես միևնույն տեսակ նյութը մի արտադրության մեջ կարող է հիշատակվել ալնքան անգամ, վորքան պատրաստի արտադրանքներ են գործադրել նրան):

4 և 5 սյունյակները վերացվում են № 4 տախտակից, միայն աշխատող միատեսակ նյութերն իրար են գումարվում:

6 սյունյակը լրացնելիս (նյութերի ինքնարժեքը) պետք է աչքի առաջ ունենալ 1930 թվականի վերադիր ծախսերի $\frac{1}{10}$ -ը: 1930 թվականի վերադիր ծախսերի $\frac{1}{10}$ վորոշելու համար պետք է, այդ տարվա ամբողջ վերադիր ծախսերի գումարը բազմապատկել 100-ով և բաժանել նյութերի գնման արժեքի վրա:

Նյութերի ինքնարժեքի վերադիրները վորոշելու համար պետք է այդ գտած $\frac{1}{10}$ -ը բազմապատկել նյութերի գնման ամբողջ գումարի վրա, հետո այդ թիվը բաժանել 100-ի վրա:

Պահանջվող նյութերի ինքնարժեքը գրվում է 6-րդ սյունյակում: Բացառությամբ մեջ պետք է ցույց տալ վերադիր ծախսերի $\frac{1}{10}$ -ի չափը նյութերի գնման ինքնարժեքի համեմատությամբ:

7 և 8 սյունյակներում ցույց է տրվում փաստական մնացորդը առ 1/1 1930 թվի, իսկ 9 և 10-րդ սյունյակներում յենթադրվելիք մնացորդը: Ըստ վորում պետք է մնացորդն ըստ հնարավորին քիչացնել և ավել չլինել քան 45-արյա պաշարից տարվա նյութերի պահանջի համեմատությամբ: Ուրիշ խոսքով նյութերի մնացորդը պետք է լինի վոչ ավել, քան տարվա նյութերի պահանջի գումարին բաժանած 360-ի և բազմապատկած 45-ով:

11 սյունյակը լրացվում է հետևյալ ձևով. 4-րդ սյունյակի գումարից հանվում է 7-ինը և զրան գումարվում է 9-րդը, վորովհետև նյութերի փաստական պահանջը հավասար է տարվա ամբողջ պահանջին հանած տարվա սկզբի մնացորդը և գումարած տարեվերջի մնացորդը:

Նույն ձևով վորոշվում է 12 սյունյակի գումարը:

Ցարվա պահանջը պետք է բաշխել ըստ լուսամսյակների և այն ել ժխայն գումարային արտահայտությամբ: Այդ ալը թվից պետք է ջոկել պատվիրատուներից ստանալիք նյութերը:

Պատվիրատուների անվան տակ պետք է հասկանալ ինչպես առանձին անձանց, այնպես և պետական, կոոպերատիվ և այլ հասարակական կազմակերպությունները: Պատվիրատուների նյութերը վորոշելիս պետք է առաջնորդվել նախորդ տարվա տվյալներով, ըստ վորում մասնավոր անձանց նյութերը (դեֆիցիտային) պետք է ընդունել ավելի պակաս, իսկ մյուս կազմակերպություններինը նախատեսել միայն այն չափով, վոր չափով դա բանավոր կամ գրավոր կերպով ձեվակերպված է: Յեթև արտելը պատվիրատուների նյութերը վոչ թե անմիջապես ինքն է ստանում, այլ Միության միջոցով, հաշվում է Միությանից ստացած և չի անցկացնում պատվիրատուների նյութերի հաշվին:

Բացառությամբ մեջ պետք է ցույց տալ նյութերի աղբյուրները, բաշխելով հետևյալ ձևով. 1. Պետական և կոոպերատիվ կազմակերպություններից պլանային կարգով 2. Պատվիրատուներից և 3. Այլ աղբյուրներից: Յեթև նյութերի մնացորդը 45 որվա մնացորդներից ավել է ցույց տրված, պետք է մանր մասմասնորեն պատճառարանել այն:

Տախտակ N 6: Շմբոգ պարանբային արտադրանքի արժողութան կառուցվածքը.

Ոյո տախտակը ցույց է տալիս ամբողջ ապրանքային արտադրանքի արժողության տարալուծումն ըստ հիմնական մասերի: 12-րդ սյունյակը լրացվում է

№ 3 տախտակից: 3-րդ և 4-րդ սյունյակները լրացվում են հետևյալ ձևով 4 տախտակից վերցվում են հիմնական և ոժանդակ նյութերի գնման արժեքը, նրա վրա ավելացվում են վերադիրների գումարն այն ձևով, ինչպես ցույց է տրված վերևում և ստացած գումարները գրվում են 3 և 4 սյունյակներում:

5-րդ սյունյակում գրվում է այն դուռ աշխատավարձի գումարը, վոր պետք է վճարվի արտադրության մեջ զբաղված անձանց և սրա մեջ չեն մտնում աշխատավարձի լրացուցիչ ծախսերը:

6-րդ սյունյակում գրվում են աշխատավարձի վերադիրները (փոխօգնության գանձարկի $\frac{0}{10}$, վարձու բանվորների սոցապի $\frac{0}{10}$ և լրացուցիչ ծախսեր), հիմք ունենալով նախորդ տարվա նորմաները:

7-րդ սյունյակում ցույց են տրվում մնացած արտադրական ծախսերը: Այս սյունյակը կարելի է լրացնել ծախսերի նախանշելով կազմելուց հետո: Ըստ վորում ծախսերի նախանշելով կազմելու պետք է աշխատել ըստ հնարավորին կրճատել այն, վորովհետև առանց դրան չի կարելի արտադրանքների գների իջեցում կատարել:

Արտելի տարվա արտադրական ծախսերի ընդհանուր գումարը բաշխվում է ըստ արտադրությունների, աչքի առաջ ունենալով նրանց արտադրանքի տեսակաբար կշիռն ինքնարժեքով, այսինքն 3, 4, 5, և 6 սյունյակների գումարները:

8 սյունյակը կազմում է 3, 4, 5, 6 և 7 սյունյակների գումարը:

9-րդ սյունյակում գրվում են այն ծախսերը, վոր արտելը կատարում է վաճառահանման ժամանակ

(սկսած իր պահեստից ուղարկելու ժամանակից), լեթե այդ ծախսերը գնում են արտելի հաշվին և գնորդը չի հատուցում: Վաճառահանման հետ կապված ծախսերը սահմանելու համար նախորոք պետք է կազմել նրանց նախանշելով և ըստ այնմ լրացնել² այդ սյունյակը: Ըստ վորում, ինչպես և արտադրական ծախսերը, նաև բաշխվում է ըստ առանձին արտադրությունների նայած նրանց ինքնարժեքի տեսակարար կշիռն:

Կարելի է նաև նախորդ տարվա վորձից լեթեն լով սահմանել 9 սյունյակի $\frac{0}{10}$ -ային փոխարարերությունը ինքնարժեքի համեմատությամբ և ըստ այնմ վորոշել վաճառահանման հետ կապված ծախսերի գումարը (9 սյունյակը) ըստ առանձին արտադրությունների:

10 սյունյակում գրվում է Միությանը արվելիք կոմիտեն տեղոսները այն չափով, վոր չափով սահմանված է այն տվյալ արտադրության համար Միության կողմից:

11 սյունյակում գրվում է այն տարրերությունը, վոր ստացվում է 12 սյունյակից հանելով 8, 9 և 10 սյունյակների գումարները: Յեթե 12 սյունյակը մեծ է այդ յերեք սյունյակների գումարներից 11 սյունյակում գումարը ստացվում է — նշանով և ընդհանրապես — նշանով:

Բացատրադրի մեջ ցույց է տրվում այդ սյունյակների տեսակարար կշիռն $\frac{0}{10}$ ընդհանուր գումարի մեջ և ինքնարժեքի համեմատությամբ, նաև ցույց է տրվում թե ինչ ձևնարկումների միջոցով է նախատեսվում իջեցնել այս կամ այն սյունյակի $\frac{0}{10}$ -ային հարաբերությունը:

Տախտակ № 6-ա: Արտադրության մեջ զբաղված ած-
նանց աշխատավարձը յեվ բանվորական ժամանակը:

Ճախտակում ցույց են տրվում միայն հիմնական
մասնագիտությունները: Իսկ մնացած անձինք ցույց
են տրվում մի տողով «այլը» անվան տակ:

Արտադրություն մեջ զբաղված անձանց տարե-
կան միջին թիվը վորոշվում է հետևյալ ձևով. նրանց
տարեկակ թվին գումարվում է տարեկներ թիվը,
ապա բաժանվում լերկուսի:

4 և 9 սյունյակների գումարը հավասար պետք է
լինի լուրջաբանչուր արտադրության № 6 տախտակի
5 սյունյակին:

Աշխատած ժամանակը սահմանվում է հետևյալ
ձևով մեկ բանվորի որվա ժամերի թիվը բազմապատկ-
վում է արտադրության մեջ (տվյալ մասնագիտու-
թյան) զբաղված տարվա միջին թվի որերի թվի վրա,
սակ իր հերթին տարվա բանվորական որերի թվի վրա:
Որինակ 8 ժամվա բանվորական որվա ժամանակ,
տարվա մեջ միջին հաշվով աշխատում են 10 մարդ,
ուրեմն $8 \times 10 \times 280$ (տարվա մեջ աշխատած որերի թի-
վը) = 22,400 բանվորական ժամ:

Մեկ անձի միջին աշխատավարձը վորոշվում է
ընդհանուր աշխատավարձի գումարը աշխատողների
տարվա միջին թվի վրա բաժանելու միջոցով:

Նույն լիպանակով և գտնվում է մեկ անձի տար-
վա աշխատած բանվորական ժամերի թիվը:

Բացառությամբ մեջ պետք է ցույց տալ որվա
բանվորական ժամերի տեղությունը և բանվորական
որերի թիվը տարվա մեջ: Դործարքային սխառնի

ժամանակ ցույց տալ թե մեկ միավորից վորքան աշ-
խատավարձ է տրվում:

Տախտակ № 6-բ: Այրաճեալին ինճարճեի մեկ մի-
ավորի ինճարճեի լեվ վաճառի գիճը:

Այս տախտակում ցույց են տրվում այն բոլոր
արտադրանքները, վոր դրվում են № 3 տախտակում
5 և 6 սյունյակները լրացվում են այն նորմաների
հիման վրա, վոր ցույց է տրվում № 4 տախտակում:
7 սյունյակը լրացվում է փաստական տվյալների հի-
ման վրա և թե վորքան է յինթագրվում 1931 թ.
վճարել մեկ միավորի աշխատավարձ:

8 սյունյակը լրացնելիս վարվում են հետևյալ
ձևով. № 6 տախտակի 6 սյունյակի աշխատավարձի
վորդերների գումարը բաժանում են նույն տախտա-
կի 5 սյունյակի աշխատավարձի վրա, վորով իմաց-
վում է թե 1 ուրլի աշխատավարձի վրա վորքան վե-
րադրներ են ընկնում, ապա այդ գումարը բազմա-
պատկվում է 7 սյունյակի աշխատավարձի վրա և ըս-
տացած թիվը դրվում է 8 սյունյակում:

Նույն ձևով և լրացվում է 9 սյունյակը, այսինքն
№ 6 տախտակի 7 սյունյակի արտադրական ծախսերի
գումարը բաժանվում է նույն տախտակի 5 սյունյակի
աշխատավարձի վրա, վորով իմացվում է թե 1 ուրլի
աշխատավարձի վրա վորքան արտադրական ծախսեր
են ընկնում, ապա այդ գումարը բազմապատկվում է
սույն տախտակի 7 սյունյակի վրա և ստացած թիվը
դրվում 9 սյունյակում: (Դումարները այս տախտակին
դրվում են ուրլիներով, ըստ վորով կոպեկները ցույց

հն տրվում տասնորդական 0/0-ի ձևով և դուրս չեն ձգվում):

10 սյունյակը 5, 6, 7, 8 և 9 սյունյակների գումարն է:

11 սյունյակը լրացվում է հետևյալ ձևով. № 6 տախտակի 9 սյունյակի գումարը բաժանվում է նույն տախտակի 8 սյունյակի վրա և դրանով իմացվում է թե մեկ ուսուրի ինքնարժեքի վրա վորքան շրջանառության ծախսեր են ընկնում, ապա ստացած թիվը բազմապատկվում է սույն տախտակի 10 սյունյակի ինքնարժեքի վրա և գրվում 11 սյունյակում:

12 սյունյակը լրացնելիս դիմում են հետևյալ միջոցի. № 6 տախտակի 10 սյունյակի գումարը բաժանվում է նույն տախտակի 8 սյունյակի վրա և դրանով իմացվում է ինքնարժեքի մեկ ուսուրու վրա վորքան գումար է ընկնում, ապա ստացած թիվը բաժանվում է սույն տախտակի 10 սյունյակի վրա և լրացվում է 12 սյունյակը:

Դրանից հետո լրացվում է 14 սյունյակը, ըստ վորում պետք է ղեկավարվել հետևյալով. Վերցվում է № 3 տախտակից տվյալ արտադրանքի վաճառքի ընդհանուր գումարը (սյունյակ 11 և 12) և բաժանվում է նրա քանակի վրա (10 և 18) և ստացած արդյունքը գրվում է 14 սյունյակում:

13 սյունյակը կազմում է 14 և 10, 11 և 12 սյունյակների գումարների տարբերությունը: Յեթե 14 սյունյակի գումարը մեծ է 10, 11 և 12 սյունյակների գումարներից 13 սյունյակում թիվը գրվում է նշանով, և ընդհակառակը — նշանով: Առաջին դեպքում ոգուտ են ցույց տրվում և չերկրորդ դեպքում ֆրանս:

Տախտակ № 9ա. Հիմնական ցուցանիշները (ուսուրիներ)

Այս տախտակում ցույց են տրվում ինչպես ներգրումների արեկանները, այնպես և նրանց գումարները ըստ աղբյուրների, վորը պետք է համապատասխանե Միության գրված լիմիտին:

2 սյունյակում ցույց է տրվում վոչ միայն արեկտի անունը, այլ և նրա բնութագիրը (այսպես՝ Հաջաոի աղյուսի գործարան և այլն): 3-րդ սյունյակում ցույց է տրվում վալը:

Բացատրագրի մեջ պետք է ցույց տալ տարեկան արտադրողականության չափը, գրադված անձանց թիվը:

Յուրաքանչյուր արեկտի համար պետք է ցույց տալ թե չերք է սկսվելու և վերջանալու, ինչ միջոցներից են կատարվելու ծախսերը, սեփական թե ոտար: Ձեռնարկու թյուն լայնացնելու և կանոնավորելու դեպքում, պետք է բացատրել թե ինչու մե և կայանում այդ ձեռնարկումը (նոր մեքենաներ, մատոր և այլն) Այստեղ ևս ցույց է տրվում լայնացրած ձեռնարկության մեջ գրադված անձանց մեջին թիվը, տարեկան արտադրանքի արժեքը, ինչ աղբյուրություն կունենա նրա վորակի, ինքնարժեքի իջեցման և նյութի աճելի խնայողարար ծախսերը վրա:

Տախտակ № 10. Փաստականությունը (ուսուրիներով)

№ 10 տախտակը լրացվում է ըստ առանձին արտադրությունների:

2 և 3 սյունյակներում գրվում է № 6 տախտակի 5 սյունյակի գումարը, հետո լրացվում է 6 սյունյակը և հանվում գրա 2 սյունյակի համեմատությունը:

Այս 5-րդ սյունյակում գրվում է փաշակոտակման նախատեսված $\frac{9}{10}$ հատկացումն աշխատավարձի նկատմամբ և զրա հիման վրա հանվում է 7 սյունյակի գումարը. 8 և 9, սյունյակներում ցույց է տրվում վերադարձված փաշերի գումարը:

Կուլակներին փաշերը չեն վերադարձվում, բայց և այնպես փաշադրամադրի հաշվից փոխանցվում են հիմնադրամադրի հաշվին, հետևապես այս գումարներն ևս ցույց են տրվում 9 սյունյակում:

10 սյունյակում գրվում է տն 1/1 1930 թվի փաստական հավաքված փաշավճարների գումարը:

11 սյունյակը հավասար կլինի 10 սյունյակին գումարած 6 սյունյակ հանած 8 սյունյակ, իսկ 12 սյունյակը՝ 11 սյունյակին գումարած 7 սյունյակը և հանած 9 սյունյակը:

Բացատրազրի մեջ պետք է ցույց տալ թե ըստ սոցիալական խմբերի ինչպիսի փաշակոտակման $\frac{9}{10}$ գոյություն ունի:

**Ցախակ Ա 11. Կուլա-Փոնդերի միջոցները լիզ հաճոյ
օգտագործումը**

Այս տախտակը բաղկացած է 3 մասից, ինչպես այդ ցույց և տրված համապատասխան տախտակում:

Այս տախտակի առաջին մասը լրացնելիս պետք է աչքի առաջ ունենալ այն նպատակի համար ստացվելիք աղբյուրները և գումարները, այսինքն 8 սյունյակում շրջանառութունից ստացվելիք գումարը, 9 սյունյակում 1930 թվականի սպուտների հատկացումները 10 սյունյակում այլ աղբյուրները:

11 սյունյակն այդ լիբերի գումարն է կազմում:

13 սյունյակի գումարը հավասար պետք է լինի 11 սյունյակի 15 աշխատանքին, այսինքն 11 սյունյակի գումարը բաժանվում է 360, ստացած արդյունքը բազմապատկվում է 15-ով և գրվում 13 սյունյակում:

12 սյունյակը ցույց է տալիս թե վորքան գումար է նախատեսվում ծախսել կուլա-Փոնդերի հաշվին:

Ցախակի լիբերորդ մասում գրվում են կուլա-Փոնդերի ծախսումներն ըստ առանձին արեկանների:

Բացատրազրի մեջ գրվում է թե, ընդհանրապես ինչ է արված և ինչ է յինթագրվում անել ծրագրված տարում կուլա-կրթական և կադրերի աշխատանքների ընդգտվառում:

Վ Ե Բ 2

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0926890

1

2804

443.